

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

J. nr. 2009-4101-0053-2
Sagsbeh. Johann Herzog
Dir.tlf.
Mail joh@domstolsstyrelsen.dk

23 OKT. 2009

Hørings svar

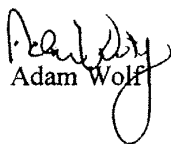
Domstolsstyrelsen har den 19. oktober 2009 modtaget Justitsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) og udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger.

Der foreslås bl.a. en væsentlig skærpelse af straffene for overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 3, om personer, der lægger hindringer i vejen for politiets arbejde mv., og for overtrædelser af straffelovens § 291 om hærværk, hvis overtrædelserne sker, mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af offentlig ro og orden.

Det fremgår således af forslaget bemærkninger, at en overtrædelse af § 119, stk. 3, under sådanne omstændigheder som udgangspunkt bør medføre en frihedsstraf også i førstegangstilfælde, samt at overtrædelser af § 291 i større omfang end i dag skal medføre en frihedsstraf.

Domstolsstyrelsen skal i den anledning bemærke, at lovforslaget samlet set må forventes at medføre en økonomisk merbelastning af domstolene, idet sager, hvori der bliver spørgsmål om højere straf end bøde, skal behandles under medvirken af domsmænd, jf. retsplejelovens § 686, stk. 2.

Med venlig hilsen

Adam Wolf

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 23. oktober 2009

JOURNAL NR.

RA-2009-801-0024

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: IGA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 19. oktober 2009 (sagsnr. 2009-730-1017) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) og udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger.

Rigsadvokaten skal i den forbindelse bemærke følgende:

Udkastet til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) indeholder bl.a. et forslag til ændring af straffelovens § 119, stk. 3, hvorefter det skal anses som en skærpende omstændighed, såfremt forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted.

I afsnit 2.1.2.3. i de almindelige bemærkninger i udkastet til lovforslag anføres bl.a., at der med udtrykket "grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted" sigtes til en sådan forstyrrelse af den offentlige orden, som er nævnt i straffelovens § 134 a. Det fremgår endvidere, at den foreslåede bestemmelse i § 119, stk. 3, 2. pkt., kan anvendes selv om den pågældende ikke har været egentlig deltager i urolighederne og dermed ikke kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 134 a. Herudover fremgår det bl.a., at overtrædelsen af straffelovens § 119, stk. 3, skal begås samtidig med eller i umiddelbar forlængelse af, at der i det pågældende område foregår grove forstyrrelser af den offentlige ro og orden omfattet af straffelovens § 134 a.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 119, stk. 3, 2. pkt., har således en meget nær sammenhæng med bestemmelsen i straffelovens § 134 a, hvorefter deltagere i slagsmål eller i anden grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, såfremt de har handlet efter aftale eller flere i forening, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder

I afsnit 2.1.2.2. i de almindelige bemærkninger anføres det bl.a., at der i tilfælde, hvor forholdet begås i forbindelse med grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden, efter Justitsministeriets opfattelse som udgangspunkt bør fastsættes en frihedsstraf også i førstegangstilfælde. Det anføres endvidere, at det forudsættes, at der i disse tilfælde ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, tages udgangspunkt i et strafniveau på 40 dages fængsel i førstegangstilfælde.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Det foreslåede udgangspunkt for strafniveauet ved overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, overstiger dermed udgangspunktet for strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 134 a, der efter retspraksis synes at ligge på omkring 30 dages fængsel i førstegangstilfælde.

Efter min opfattelse kan den nære sammenhæng mellem de to bestemmelser give anledning til at overveje, om ikke det foreslåede udgangspunkt for strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, bør have afsmittende virkning på udgangspunktet for strafniveauet ved overtrædelser af straffelovens § 134 a. Jeg skal i den forbindelse pege på, at udgangspunktet for strafniveauet ved deltagelse i slagsmål eller anden grov forstyrrelse af offentlig ro og orden efter aftale eller flere i forening, såfremt udkastet til lovforslag vedtages, i modsat fald vil blive lavere end udgangspunktet for strafniveauet, når der er tale om at lægge hindringer i vejen for politiet, mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af offentlig orden.

Det bemærkes, at det henset til den korte høringsfrist ikke har været muligt at foretage høring af politikredsene/statsadvokaturerne.

Jørgen Steen Sørensen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr.: 2009-000-112 / TBH 40
Sagsbehandler: TBH

27 OKT. 2009

POLITIAFDELINGEN

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Telefax: 4515 0006

E-mail: rpcha@politi.dk
Web: www.politi.dk

Ved e-mail af 19. oktober 2009 (sagsnr. 2009-730-1017) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden mv.) og udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger.

Rigspolitiet skal i den forbindelse bemærke følgende:

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der lægges op til øget anvendelse hos politiet af bl.a. mobilt videoudstyr og videodokumentation i forbindelse med, at der i et område foregår grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden.

Rigspolitiet har ikke bemærkninger hertil, idet det bemærkes, at videooptagelser som bekendt ikke indgår ikke som en del af den almindelige og daglige politivirksomhed. Lovforslaget forudsættes ikke at indebære ændringer heri.

Det bemærkes endvidere, at der til brug for en øget anvendelse af mobilt videoudstyr og videodokumentation vil blive udarbejdet en række retningslinjer, der nærmere udstikker rammerne for sådan anvendelse, herunder bl.a. i relation til

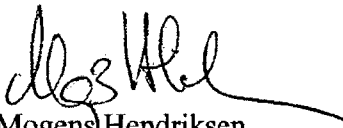
opbevaring sletning af optagelser. Rigspolitiet kender endnu ikke de tidsmæssige rammer herfor. Side 2

I relation til muligheden for at anvende videooptagelser i forbindelse med retsforfølgning af gerningsmænd skal Rigspolitiet bemærke, at videooptagelser i givet fald må forventes at kunne nyttiggøres i relation til personer, der har været sigtet for en lovovertrædelse, der muliggør optagelse af personfoto i medfør af retsplejelovens regler herom, idet personfotos efter omstændighederne vil kunne sammenholdes med videooptagelser, der kan dokumentere en relevant persons strafbare handlinger i forbindelse optøjer m.v.

Lovforslaget giver ikke i øvrigt anledning til bemærkninger af politimæssig karakter.

Det kan oplyses, at det henset til den korte høringsfrist ikke har været muligt at foretage høring af landets politikredse.

Med venlig hilsen

Mogens Hendriksen
politimester

Frank Mathiesen

Fra: Vibeke Greve (101vig) på vegne af \$Juridisk kontor (101jur)
Sendt: 22. oktober 2009 15:43
Til: Frank Mathiesen
Emne: VS: RAJ41168.doc - Journalnr. 2009-730-1017
Vedhæftede filer: Udkast til lovforslag.pdf; udkast til ændring af ordensbekendtgørelsen.pdf; høringsoversigt.pdf; RAJ41168.doc
Subject: VS: RAJ41168.doc - Journalnr. 2009-730-1017
txtjnInumber: 2009-730-1017

Kære Frank Mathiesen

Jeg kan oplyse, at lovudkastet ikke giver direktoratet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Vibeke Greve
Souschef
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk kontor
Strandgade 100
1401 København K
Tlf. 72 55 47 03
e-mail: vibeke.greve@kriminalforsorgen.dk

Fra: \$Direktoratet for Kriminalforsorgen
Sendt: 20. oktober 2009 07:58
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: VS: RAJ41168.doc - Journalnr. 2009-730-1017

Fra: Frank Mathiesen
Sendt: 19. oktober 2009 18:21
Til: \$Direktoratet for Kriminalforsorgen; 'mail@politiforbundet.dk'; Lone Støwer (583lst); 'jlo@domstol.dk'; 'hk@hk.dk'; 'politi@politi.dk'; 'japr@domstol.dk'; 'amnesty@amnesty.dk'; 'kff@kff.dk'; Anne Marie Heckscher (205amh); 'bjorn.elmquist@advokathca.dk'; 'dff@danskfaengselsforbund.dk'; 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'rigsadvokaten@ankl.dk'; Jeppe Ellegaard (729jke); 'gat@ankl.dk'; 'mail@danskeadvokater.dk'; 'er@homannlaw.dk'; 'hk.politiet@post.tele.dk'; 'post@retssikkerheds-fonden.dk'; 'center@humanrights.dk'
Cc: £JOURStrafferetskontoret (951s18)
Emne: RAJ41168.doc - Journalnr. 2009-730-1017

JUSTITS

Frank Mathiesen
Fuldmægtig

27-10-2009

Hørings svar fra Kriminalforsorgsforeningen.

Til
Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr.: Hørings svar over udkast til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed. Også omtalt som Lømmel- og Uropakken.

Ét er, at en implementering af Uropakken i den foreslåede form vil sende mange i de allerede fyldte fængsler og arresthuse. Noget andet er, at dømte efter de foreslåede skærper i straffelovens § 119, stk. 3 kommer til at afsone relativt hårde domme på fyrrer dages fængsel for overtrædelse af forhold, der tidligere har været straffet væsentligt mildere.

Det er fuldstændigt rigtigt, at man skal rette sig efter politiets anvisninger mv., men det er også afgørende for en retsstat, at straffen står mål med forseelsen, og i de foreslåede ændringer virker det langt fra danske tradition, at man ifølge forslaget øjeblikkeligt skal varetægtsfængsles – *med de store konsekvenser, der følger heraf* – og som hovedregel idømmes fyrrer dages fængsel, hvis man i en demonstration ikke efterkommer politiets anvisninger om at forlade området og i stedet eksempelvis danner kæde og sætter sig ned.

Folk som demonstrerer, også i fagforenings faglige sammenhænge, bliver nu gjort til potentielle kriminelle, hvilket ikke er i tråd med og måske indirekte på kant med den grundlovssikrede rettighed vi i Danmark har til forsamlings- og ytringsfrihed.

Kriminalforsorgsforeningen vil bede regeringen nøje at overveje om forslaget både de jure og de facto er en bevægelse mod flere politistatslignende sanktionsformer, hvilket vi velsagtens alle er enige om ikke bør kendetegne en moderne retsstat. Vi er i foreningen principielt ikke i mod straffeskærper, men i dette tilfælde virker de overdrevne og set i sammenhæng med de skærper vi i øvrigt har set den senere tid, må det kalde på eftertænkning. Der tænkes særligt på våbenloven og muligheden for præventive anholdelser.

Den foreslåede lovgivning har ikke midlertidig karakter, hvorfor den også vil eksistere efter klimatopmødet, og det betyder blandt andet at alle fremtidige demonstranter risikerer fyrrer dages ubetinget fængsel til øjeblikkelig afsoning. En straf i straffen vil for de fleste også være mistet beskæftigelse. I forbindelse med sagerne om syv dages fængsel til folk med hobbyknive i handskerummet mv. har Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst til Kriminalforsorgsforeningen: At en fængselsstraf af syv dages varighed vil være et tungtvejende hensyn, der taler imod fortsat ansættelse i Kriminalforsorgen.

Slutteligt skal det overordnet anføres, at der tilbage fra de tidlige 1970'ere i Danmark har været politisk konsensus om (inkl. VS og Fremskridtpartiet) at fængselskapaciteten var på omkring 3300 pladser, hvilket også var tilfældet i år 2001. I dag er der over 4000 fængselspladser, og det aktuelle forslag vil presse på for yderligere udvidelse af kapaciteten i de danske fængselsinstitutioner.

Med venlig hilsen

KRIMINALFORSORGSFORENINGEN

John Hatting

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

jm@jm.dk

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
28. oktober 2009
ER/bn
Direkte tlf.: 33 36 70 44

Vedr.: Sagsnr. 2009-730-1017 Høring over udkast til forslag om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed m.v. (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.)

Justitsministeriet har med email den 19. oktober anmodet om Landsforeningen af Forsvarsadvokaters bemærkninger til forslaget, der forventes fremsat for Folketinget den 29. oktober. Materialet har været forelagt foreningens bestyrelse, som herefter kan udtale:

Indledningsvis må bestyrelsen alvorligt påtale, at ministeriet har fastsat en så kort høringsfrist som sket. Det er uheldigt i forhold til organer, der arbejder kollektivt, som f. eks. foreningens bestyrelse, at operere med så korte høringsfrister. Det gælder så meget desto mere i betragtning af, at alle andre end ministeriet i mange måneder har forudset, at der skal afholdes klimatopmøde i december d.å. Den korte høringsfrist kunne tyde på, at selve høringsproceduren er et tomt ritual, når man på forhånd handler noget af med et støtteparti.

Bestyrelsen noterer yderligere, at forarbejdet til lovudkastet bærer præg af, at der kun har deltaget repræsentanter for politi og anklagemyndighed, der har fået en række ønsker opfyldt, hvorimod det er tydeligt, at de organer, der ellers deltager i lovforberedende arbejde, herunder f.eks. domstolene, ikke har været inddraget.

Straffeloven

De hyppige påtænkte ændringer af straffeloven i skærpende retning kunne tyde på manglende overblik, således er straffelovens § 119 og politiloven senest blevet ændret ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, hvor man hævede strafferammen i § 119, stk. 3 fra 6 mdr. til 1 år og 6 mdr.

Nu foreslår man en præcisering af, hvornår der foreligger skærpende omstændigheder. Bemærkningerne i lovudkastet synes skrevet med anklagemyndighedens pen og i lyset af de erfaringer, man gjorde sig i forbindelse med urolighederne i forbindelse med rydning af Ungdomshuset, hvor en række personer med urette blev varetægtsfængslet, men heldigvis senere frifundet i to instanser af domstolene. Det drejede sig dels om fredelige demonstranter, der blev fanget i politiets forskellige

knibtangsmanøvrer, dels beboere i området, der uden at deltage i demonstrationer, havde forskellige lovlige ærinder på gaden.

Den foreslåede ændring skal kunne anvendes, inden der er opstået uroligheder, bemærkningerne side 9, under uroligheder, som man ikke selv deltager i, eller efter at urolighederne er opløst, side 10, bare man er i "området" f.eks. i forbindelse med "flugtveje", bemærkningerne side 23. Deltager man selv i uroligheder, kan det jo straffes efter straffelovens § 134 a. Efter bestyrelsen opfattelse er bemærkningerne alt for upræcise med hensyn til at fastslå strafskylden efter § 119. Definitionen af skærpende omstændigheder i den påtænkte ændring i stk. 3 er reelt en udvidelse af gerningsindholdet. Som bestemmelsen er formuleret vil der f.eks. foreligge skærpende omstændigheder, hvor gerningsmanden ved, at der er uro i nærheden, selvom overtrædelsen intet har med uroen at gøre. Således vil en butikstyv, der prøver at undgå en anholdelse, blive omfattet af bestemmelsen, hvis han er bekendt med uro i området.

Ud over, at lovudkastet med tilhørende bemærkninger kan danne grundlag for et betænkeligt indgreb i retten til overhovedet at demonstrere, er det også en yderst betænkelig lovgivningsteknik, at man detaljeret foreskriver, hvilket straffniveau, domstolene skal anvende. Det fremgår af bemærkningerne, at der som udgangspunkt skal udmåles frihedsstraf også i førstegangstilfælde, og at niveauet tager udgangspunkt i 40 dages fængsel, bemærkningerne side 8. Det betyder, hvis domstolene skulle rette sig efter anvisningerne, og det gør de jo som hovedregel, at der kan ske varetægtsfængsling, jfr. RPL § 762, stk. 3. Ud over det uheldige i, at lovgivningsmagten går ind i en detailregulering inden for domstolenes kompetence til at udmåle de konkrete straffe, kan sådanne forskrifter føre til, at der udmåles straffe, der ikke konkret svarer til den forskyldte forbrydelse.

Et nyligt eksempel på det uheldige i en sådan lovgivningsteknik har man set med de mange skærpselser af våbenloven. Når politikerne her i efteråret fik forelagt konkrete eksempler på, at "pæne" mennesker blev dømt for at have et arbejdsredskab med sig i form af en hobbykniv, bebrejder man domstolene, at de følger det straffniveau, som politikerne har ønsket.

Politoloven

Man foreslår en udvidelse af tidsfristen for administrativ tilbageholdelse, men præciserer i bemærkningerne, at der ikke derudover foreslås ændring i bestemmelserne. Da reglerne senest blev ændret, fremgik det af bemærkningerne, at en sådan frihedsberøvelse skal være så kortvarig som muligt og skal ophøre, når de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelse, ikke længere er til stede, bemærkningerne side 16. Nu siger man, at det kan blive vanskeligt at overholde 6-timersfristen, og Rigspolitiet har bedt om, at der sættes en længere frist.

Bestyrelsen bemærker, at den gældende ordlyd i lovens § 8, stk. 4, gengivet på side 30 i bemærkningerne er: "Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer". Skal dette udvides til 12 timer, bør tidsgrænsen i det mindste være absolut. Bestyrelsen har imidlertid afgørende betænkeligheder ved den foreslåede ændring. Man må erindre, at frihedsberøvelsen kommer til at ramme personer, som ikke behøver at have gjort noget forkert eller strafbart, og hvor man vælger ikke at sigte de pågældende og tilbageholde dem efter retsplejelovens regler om fremstiller for en dommer indenfor 24 timer. Ud over at pæne og uskyldige personer kan blive tilbageholdt, fordi politiet laver præventive tilbageholdelser eller masseanholdelse for at få "ryddet gaden", følger det også af reglerne, at det er overordentlig vanskeligt at få erstatning efterfølgende, medmindre der foreligger en klar overskridelse af politiets kompetence.

Det er betænkeligt at udvide fristen fra 6 til 12 timer, dels fordi tilbageholdelser op til 12 timer så meget let kan blive det normale, selv om det ikke er nødvendigt, dels fordi det er særligt belastende at blive tilbageholdt i forbindelse med masseanholdelser, hvilket man så eksempler på i forbindelse med masseanholdelserne ved Ungdomshusdemonstrationerne.

Politolovsbekendtgørelse og strafniveau

Med den velkendte teknik om at lovgive om strafniveauet i bemærkninger, foreslår man også en betydelig skærpelse af bødeniveauet og med de samme uklare kriterier som under straffelovsændringen. Bestyrelsen kan ikke tiltræde udkastet og bemærker generelt om de foreslåede skærper, at der ikke er noget, der indikerer, at hårdere straffe vil afholde folk fra at deltage i demonstrationer. Skærperne vil ramme mange flere, end de mere hårdkogte typer, som regeringen har i tankerne.

Man kan få den tanke, at regeringen bruger klimatopmødet som påskud til at få nogle markante stramninger af lovgivningen til at glide nemmere ned.

Samlet set, kan bestyrelsen ikke tiltræde de foreslåede udkast.

På foreningens vegne

Henrik Stagetorn